O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

БУГУНГИ СОНДА:

ҚОНУН КУЧГА КИРГАЧ
электр энергияси соҳасидаги муносабатлар меъёрий жиҳатдан аниқ тартибга солинади. Иқтисодий ва ижтимоий соҳа тармоқларини янада ривожлантириш учун катта имконият яратилади.
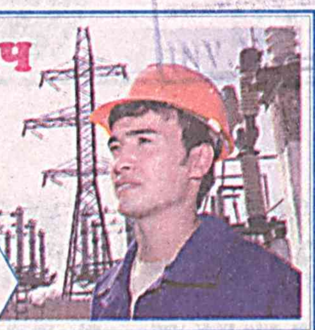
2

ИШСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА
Бутунжаҳон меҳнат ташкилоти маълумотларига кўра, сайёрамизда 2005 йилда ишсизлар 191 миллионга етган бўлса, жорий йилда уларнинг сони 210 миллиондан ошиши кутилмоқда.

3

САНЪАТИМИЗ ҒУНЧАЛАРИ
Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб ўтган халқаро кўрик-танловда пойтахтимиздаги Глиэр номли ихтисослашган мусиқа академик лицейи ўқувчилари муваффақиятли иштирок этишди.

4

Inson manfaatlari — oliy qadriyat

ADOLAT

O'zbekiston ADOLAT SOTSIAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Ижтимоий-сиёсий газета

adolat_gazeta@mail.ru

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

№ 8 (712)
2009 йил, 27 февраль, жума

ФАОЛИЯТНИ КУЧАЙТИРИШ, ИШГА ЁНДАШУВНИ ЯНГИЛАШ – ДАВР ТАЛАБИ

Бугунги кун мамлакатимиздаги сиёсий партиялар ва уларнинг етакчиларидан янада фаол ҳамда ташаббускор бўлишни талаб этаётир. Бинобарин, партия сафларини кенгайтиришга, сайловларда муносиб ўринларни эгаллашга, бир сўз билан айтганда, халқ ишончини оқлашга ўз-ўзидан эришиб бўлмайди. Бунинг учун, аввало, босиб ўтилган йўлга танқидий кўз билан боқиб, хулосалар чиқариш ва кўзланган мақсад сари дадил интилиш зарур бўлади, албатта. Шунингдек, режаларни пухта тузиш, уларнинг амалга ошишига жиддий эътибор қаратиш, ўз ўрнида жамиятда кечаётган энг муҳим жараёнларнинг фаол иштирокчисига айланиш ҳам жуда катта аҳамият касб этади.

Сафларида 74 минг нафардан зиёд партиядошларни бирлаштирган Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси фаолиятига мана шу нуқтаи назардан қаралганда бугун қайси муҳим жиҳатлар кўзга яққол ташланади? "Адолат" СДП бошқа сиёсий партиялардан нимаси билан ажралиб туради? Қолаверса, бугун партия фаоллари қандай фаолият олиб боришмоқда?

Партия Сиёсий Кенгаши раиси Исмоил САИФНАЗАРОВ билан шу мавзуда суҳбатлашдик.

– 2008 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисида муҳтарам Юртбошимиз томонидан ўртага қўйилган вазифалар Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси етакчилари, фаоллари зиммасига қандай масъулият юклайди?

— Давлатимиз раҳбарининг Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида мамлакатимиз тараққиётининг энг устувор йўналишлари аниқ белгилаб берилди. Шунингдек, маърузада айни пайтда бутун дунё мамлакатларида кузатилаётган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг сабаб ва оқибатлари, унинг Ўзбекистонга бўлган салбий таъсирини камайтириш, бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида атрофлича сўз юритилди.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Юртбошимиз маърузасида илгари сурилган мамлакатни ривожлантиришнинг устувор йўналишларини тўла қўллаб-қувватлайди. Зотан, Президентимиз ташаббуси билан ғоятда пухта, чуқур ўйлаб ишлаб чиқилган Инқирозга қарши чоралар дастури, қолаверса, "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури ижросини таъминлаш партиямиз дастурий мақсад ва вазифаларига эш, ҳамоҳангдир. Бу, ўз навбатида, партия етакчилари, фаоллари зиммасига катта масъулият ва вазифаларни юклайди ҳам.

Шу кунларда партиямиз фракцияси аъзолари, партиядан сайланган маҳаллий Кенгаш депутатлари сайловчилар билан учрашувларда Вазирлар Маҳкамаси йиғилишидаги Президентимиз маърузаси кенг муҳокама қилинмоқда. Ҳудудий Кенгашларимиз ташаббуси билан ўтказилаётган тадбирларда ҳам айни шу мавзу атрофида сўз юритилмоқда.

— Энди жаҳондаги социал-демократик партияларнинг келиб чиқиши ва бугунги кундаги мавқеи, шунингдек, "Адолат" СДПнинг вужудга келиш тарихи ҳақида фикрлашсак.

— Жаҳон тарихига назар ташласак, социал-демократик ҳаракатнинг XIX асрнинг ўрталарида шакллана бошлаганлигини кузатамиз. Ўша даврда бир қатор Ғарбий Европа мамлакатларида саноат ривожланиб, йирик корхоналар вужудга кела бошлади. Бу ёлланма ишчи кучига бўлган эҳтиёжни юзага келтирди. Ўз навбатида, ишчиларнинг оғир меҳнати ва ижтимоий аҳволи уларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишни тақозо этди. Ушбу вазифани ўзларини социал-демократлар деб атовчи кишилар зиммаларига олдилар. Дастлаб улар матбуот ва касаба уюшмалари орқали, кейинчалик сиёсий партиялар орқали ҳаракат қилдилар. Бундай партиялар фаолияти асосида демократик шарт-шароитлар яратиб, меҳнаткашларнинг ижтимоий (социал) ҳуқуқларини таъминлаш ётарди. Шу сабабли ҳам бундай партиялар социал-демократик партиялар, деб атала бошланди.

Вақт ўтиши билан социал-демократлар ўз сиёсатида нафақат бир синф, балки жамиятнинг барча ижтимоий гуруҳлари манфаатларини ифодалашга интилишди. Қолаверса, улар ёлланма ишчилар ва тадбиркорлар ўртасидаги муносабатларни мувофиқлаштириш мақсадида ижтимоий ҳамкорлик механизмларини ишлаб чиқишда ҳам фаол иштирок этдилар. Социал-демократлар янги иш жойлари ҳам, юқори иш ҳақи ҳам, жамиятнинг ижтимоий эҳтиёжлари учун олинадиган солиқлар ҳам бозор муносабатларининг самарали йўлга қўйилиши билан боғлиқлигини тўла англаган ҳолда, доим тадбиркорлар ва кенг халқ оммаси манфаатларини бир-бирига мослаштиришга интилиб иш олиб боришди.

(Давоми 2-бетда.)

Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига

ШАРҚНИНГ БЕБАҲО ГАВҲАРИ

Биласизми, ҳар қандай шаҳарга борганингизда ёки бирор фусункор гўшани зиёрат қилганингизда, ўша жойнинг нимасидир сизни ўзига тортиб туради. Юртимиз бўйлаб сафар қилсангиз, Хива-ю Бухоронинг минг йиллик минорлари, Самарқанду Қўқоннинг табаррук обидалари, Жиззахнинг сўлим табиати, водийнинг беқиёс боғу гулзорлари кўнглингизни ўзига ром этади. Бу бежиз эмас. Чунки биз бу шаҳарлар ҳақида гапирганимизда, ҳамиша ана шу хислатларидан гап бошлаймиз, уларнинг қучоғига шуларни қўмсаб интиламиз.

Пойтахтимиз Тошкент эса, бутун дунёга бағрикенг шаҳар сифатида донг таратган. Бу шунчаки таъриф эмас. Бу неча мингйиллар давомида ўзининг чинакам инсоний фазилатлари, заҳматкаш ва бардошлилиги билан тилга тушган ватандошларимиз учун берилган тавсиф. Ҳар қандай шароитда энг аввал юртим деган, болам деган, эътиқодини жонидан азиз билган халққа берилган таъриф бу.

Бугун Тошкент кўчаларини, хиёбону гузарларини сайр қиларкансиз, дилингиздан битта гап ўтади — бу тинчлик учун бунёд бўлган шаҳар. Чиндан ҳам унинг муҳташам иншоотлари, бетакрор жамоли, осойишта ҳаёти, хотиржамликда яшаётган инсонларини кўрган киши бу гапларга шубҳа қилмайди. Бу шаҳар дилларни дилларга, йўлларни йўлларга боғловчи, тинчлик ва ҳамжиҳатликни байроқ қилган юртнинг рамзи.

ЎЗБЕКИСТОН — ТУРКМАНИСТОН:

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ ШЕРИКЛИК

икки томонлама муносабатлар ривожида муҳим аҳамият касб этади

Ўзбекистон ва Туркманистон халқларининг азалий маданий ва инсонпарварлик алоқалари бор. Икки халқнинг умуммаданий ва тарихий илдизлари мамлакатлар муносабатларида ўзаро манфаатли омиллар бўлиб хизмат қилиб келади. 1991 йилдан сўнг ҳар икки давлат халқаро ҳуқуқларда тўла ҳуқуқли субъектлар бўлиб, БМТ аъзоларидир.

Иккала мамлакатнинг яхши қўшничилик муносабатларини стратегик мустаҳкамлаш омиллари ҳақида гапирганда, ўзбек-туркман халқлари муносабатлари эволюциясини, ўзаро муносабатларнинг иқтисодий таркибларини, маданий-гуманитар алоқаларни, энергетика соҳасидаги ҳамкорликни, Ўзбекистон ва Туркманистоннинг истиқболдаги муносабатларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ жоиз.

Ўзбекистон – Туркманистон муносабатлари эволюцияси иккала давлат ўртасида 1993 йил 7 январда ўрнатилган дипломатик алоқалардан бошланди. Республикалараро ўзаро ҳамкорлик тўғрисида юздан зиёд ҳужжатлар имзоланди. Улар – давлатлараро ва ҳукуматлараро аҳамиятга эга 60 та халқаро шартнома, идоралараро аҳамиятидаги 16 та ҳукуматлараро шартнома, давлатлар чегараси делимитацияси масалаларига оид 9 та ва 12 та бошқа (Президентларнинг Ҳамкорлик келишуви, ҳукуматлараро комиссияларнинг Қўшма мажлислари баённомалари ва ҳоказо) ҳужжатлардир.

Ҳукуматлараро келишувлар орасида "Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида"ги шартнома (1996 йил), "Дўстлик, ишончни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида"ги шартнома (2004 йил), шунингдек, икки томонлама муносабатларнинг асосий принциплари белгилаб берилган "Дўстона муносабатлар ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш тўғрисида"ги шартнома (2007 йил) жуда катта асосга эга бўлиб, моҳиятан истиқболли ҳужжатлардир.

Икки томонлама алоқалар ривожи изчиллигини Тошкент ва Ашхобод ўртасида Олий даражадаги расмий учрашувларнинг сўнгги икки ташрифи мисолида ёрқин кўриш мумкин. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг 2007 йил 18 октябрдаги Туркманистонга Давлат ташрифи ва Туркманистон Президенти Гурбангули Бердимуҳамедовнинг 2008 йил март ойидаги Ўзбекистонга Давлат ташрифи икки қўшни халқлар муносабатлари ривожида ўзига хос эволюцион қадам бўлди.

(Давоми 3-бетда.)

7 кун нафаси

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ

Қизилтепа туманидаги "Ванғози агроэкспорт" масъулияти чекланган жамиятда қишлоқ ёшларини муқим иш жойлари билан таъминлаш борасида хайрли ишларга қўл урилди.

Корхонада қиймати 45 миллион сўмлик Хитойда ишлаб чиқарилган ўсимлик ёғини ҳидсизлантирувчи дезадиротор ускуналари ўрнатилгач, ҳам маҳсулот тайёрлаш ҳажми ортди, ҳам 20 нафар қишлоқ ёшларига янги иш ўринлари очилди. Ҳозир бу ерда ванғозилик ёшлар истеъмолчиларга бир кеча-кундузда 8 тоннагача ўсимлик ёғи узатмоқдалар.

«ИЛ-114-100» ПАРВОЗГА ШАЙ

"Ozbekiston havo yo`llari" миллий авиакомпанияси парки яна бир янги авиалайнер – "Ил-118-100" билан бойиди. Унинг республикамиз ички йўналишлари ва МДҲ мамлакатларига парвоз қилиши кўзда тутилган.

Парвоз синовларидан муваффақиятли ўтган самолёт ўзининг қулай учиш – техник ва тежамкорлик хусусиятлари билан ажралиб туради. Замонавий авиация бозорининг барча талаблари ҳисобга олинган. Фойдаланиш харажатлари кам, авиадвигателларининг ёқилғи сарфи тежамли. Автоматик қўйиш жиҳозларига эга. У 52 нафар йўловчига мўлжалланган бўлиб, соатига 500 километр тезликда 1250 километр масофагача парвоз қила олади.

ЧОЛИШ – БЕРУНИЙ КЎПРИГИ ТИКЛАНМОҚДА

Илгари Хоразм вилоятининг маркази – Урганч шаҳри билан Қорақалпоғистон Республикасининг Беруний туманини Амударё узра бирлаштириб турган фонтон кўприк бир қадар хавф-хатарли эди. Яқинда иккала соҳил устида Чолиш (Хоразм вилоятининг аҳоли пункти) билан Беруний туманини бирлаштирувчи янги замонавий кўприк қурилиши бошланди.

Узунлиги салкам бир километр, эни 20 метр бўлган мазкур иншоотда ҳар томонга иккитадан қатнов йўли яратилади. Қурилиш ишларини "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компаниясининг "Кўприкқурилиш" гуруҳи жадал олиб бормоқда. Умумий сарф-харажати 120 миллиард сўм атрофидаги иншоот 2010 йилда Мустақиллик байрами арафасида ишга туширилади.

БИЛИМДОНЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ташаббуси билан мамлакатимиз мактаблари ўқувчилари ўртасида ўтказилаётган "Солиқлар билимдони" ижодий ишлар кўрик-танловининг Андижон вилояти босқичи якунланди.

Мавзуни суратларда, ҳикояларда, лавҳаларда ва компьютер саволларига жавобларда акс эттириб, ғолиб чиққан ўқувчиларга вилоят давлат солиқ бошқармасининг фахрий ёрлиқлари ҳамда эсдалик совғалари топширилди. Энди уларнинг ижобий ишлари кўрик-танловнинг республика босқичига юборилади.

ДЕПУТАТЛАР САЙЛОВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Айни кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига Ўзбекистон "Адолат" СДПдан сайланган бир гуруҳ депутатлар жойларда бўлиб, ўз сайловчилари билан учрашувлар ўтказишмоқда. Ўзаро қизғин мулоқотлар чоғида мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар, парламент қуйи палатасидаги фракция фаолияти, шунингдек, қабул қилинаётган қонунлар мазмун-моҳияти, улар ижросини таъминлаш борасида партия олдида турган долзарб масалалар хусусида атрофлича сўз юритилмоқда.

ҚАШҚАДАРЁ: Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Собир Турсунов Қарши шаҳридаги сайловчилар билан учрашув ўтказди.

Вилоят шошилинч тез тиббий ёрдам маркази, "Рогузар", "Гулшан" ва "Дарвозатутак" маҳалла фуқаролар йиғинларида бўлиб ўтган мулоқотларда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастурининг мазмун-моҳияти ва юксак аҳамияти ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган йиғилишда Юртбошимиз томонидан белгилаб берилган вазифаларга асосий эътибор қаратилди.

Учрашувларда бутун дунёда молиявий-иқтисодий инқироз вужудга келган бир пайтда мамлакатимизда 2008 йилнинг иккинчи ярмидаёқ Инқирозга қарши чоралар дастури ишлаб чиқилганлиги ва бу яхши самара бераётганлиги алоҳида қайд этилди.

– Бу жараёнларни аҳоли, хусусан, партия электорати орасида тарғиб қилиш, унинг моҳиятини тушунтириб боришда "Адолат" СДП ҳудудий ташкилотлари ҳамда депутатлари имкониятларидан самарали фойдаланиш лозим, – деди Собир Турсунов ўз сўзида. – Вазирлар Маҳкамасининг "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури доирасида қабул қилинган "Республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устивор вазифалари тўғрисида"ги қарорини ҳаётга тадбиқ этишда маҳаллий кенгаш депутатлари фаоллик кўрсатишлари талаб этилади.

Мамлакатимизда аҳолининг турмуш даражасини ошириш борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлашга катта эътибор қаратилаётир. Бу борада Қарши шаҳрида ҳам кўзга кўринарли ишлар амалга оширилаяпти. Бироқ, гуруч курмаксиз бўлмайди деганларидек, юқорида номлари зикр этилган маҳаллаларга тоза ичимлик суви келтириш ишлари кейинги вақтда айрим сабабларга кўра тўхтаб қолгани сайловчилар томонидан эътироф этилди. Бу муаммо шу куннинг ўзида мутасаддилар иштирокида таҳлил қилиниб, ижобий ечим топди.

Мулоқотлар давомида иштирокчилар Ўзбекистон "Адолат" СДП фракциясининг мамлакатда олиб борилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий базасини такомиллаштиришдаги иштироки тўғрисидаги ахборотни тинглашди.

БУХОРО: 19-Жондор сайлов округидан сайланган депутат Зуҳра Ботирова Жондор тумани сайловчилари билан учрашди.

Депутат Қонунчилик палатасидаги партия фракциясининг 2008 йилги фаолияти ҳақида сайловчиларга батафсил маълумот берди. Айни чоғда учрашувларда Президентимизнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида белгиланган устувор вазифалар ҳақида сўз юритилиб, сайловчиларнинг диққат-эътибори кенг кўламли ислоҳотлар жараёнида партиянинг иштирокига қаратилди.

Шунингдек, учрашувда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастуридан келиб чиққан ҳолда, қишлоқ ва маҳаллаларни ободонлаштириш, уларнинг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш масалаларида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Мулоқотлар асносида сайловчилар томонидан турли мавзуларда ўз ечимини кутаётган айрим муаммолар ҳам ўртага ташланди. Тегишли ташкилот ва идоралар билан мазкур масалалар таҳлил қилиниб, уларни бартараф этишга киришилди.

НАМАНГАН: "Адолат" СДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси Ойиша Охунова Наманган вилоятининг Янгиқўрғон ҳамда Чортоқ туманларида сайловчилар билан учрашув ўтказди.

Янгиқўрғон тумани фермерлар уюшмаси, тумандаги "Бирлашган", "Шарқ" сингари қишлоқ фуқаролар йиғинларида, Чортоқ туманидаги "Сарой", "Қорамурт" маҳаллаларида фуқаролар, маҳалла оқсоқоллари, ижтимоий соҳа вакиллари, ёшлар билан бўлиб ўтган мулоқотда депутат парламентда қабул қилинган янги қонунлар моҳияти, хусусан, одам савдосига қарши курашиш ҳамда тадбиркорликни ривожлантиришга кўмаклашадиган солиқ имтиёзлари, шундан келиб чиққан ҳолда қўшимча иш ўринларини яратиш, корхоналарни модернизациялаш сингари долзарб масалалар хусусида фикр юритди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан қисқа вақтда қишлоқ тараққиёти ва фаровонлигига хизмат қиладиган 80 дан ортиқ янги қонунлар яратилди. Бу, ўз навбатида, қишлоқлар қиёфасини тубдан ўзгартиришга, аҳоли фаровонлигини таъминлайдиган ва хорижий сармояларни жалб этадиган зарур инфратузилмаларни бунёд этишга кўмаклашмоқда. Шу туфайли республикамизнинг чекка туманларида ҳам кейинги пайтда ғоят кенг ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларини ўз ичига олган кўплаб корхоналар фойдаланишга топширилди. Аммо Давлат дастурида белгиланган вазифалар кўламидан келиб чиқиладиган бўлса, ҳали ечимини кутаётган муаммолар ҳам мавжуд. Бу жамоат ва нодавлат ташкилотлари қатори "Адолат" СДП фаоллари олдига ҳам янги вазифаларни қўймоқда.

Депутат билан учрашувларда партия фаоллари, маҳалла фуқаролари сўзга чиқиб, ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

"Адолат" СДП фракциясининг бошқа аъзолари ҳам сайлов округларида сайловчилар билан жойларда мулоқотларда бўлишди.

Ўз мухбирларимиз.

ФАОЛИЯТНИ КУЧАЙТИРИШ, ИШГА ЁНДАШУВНИ ЯНГИЛАШ – ДАВР ТАЛАБИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

Ўтган бир ярим аср давомида халқаро социал-демократик ҳаракат ғоят мураккаб йўлни босиб ўтди. Ҳозир ҳам социал-демократия доимий изланишда. Ижтимоий адолат тамойиллари, вакиллик демократия қоидалари ва эркинликнинг хулқий меъёрларига бўлган содиқлик – унинг асосий мафкуравий таянчи бўлиб келмоқда.

Ижтимоий адолат тамойиллари XX аср бошида ишчи қўлига болға олганида ҳам, шу аср ўрталарида конвейерни бошқарганида ҳам, аср сўнгида компьютерга ўтирганида ҳам долзарблигини йўқотмади. Чунки меҳнат шароити, бозор муносабатлари тавсифи, одам психологияси ўзгарса ҳамки, ижтимоий адолатга бўлган интилиш инсонда ҳеч қачон йўқолмайди. Ғарбда шаклланган социал-демократия ғоялари ҳозирги кунда бутун дунёга кенг тарқалди. Эндиликда дунёнинг турли давлатларида, шу жумладан, бир қатор Шарқ мамлакатларида ҳам социал-демократик йўналишдаги партияларни ҳокимият тепасида ёки ҳокимият учун кураш жабҳасида учратиш мумкин. Дунёда социал-демократик йўналишдаги 200 дан ортиқ партия ва ҳаракатлар мавжуд. Улар социалистик, лейбористик, социал-демократик партиялар номи остида фаолият кўрсатмоқда. Бугунги кунда Швеция, Финландия, Германия, Буюк Британия, Испания, Италия, Португалия, Австрия, Голландия, Норвегия каби мамлакатларда социал-демократлар давлат бошқарувини амалга оширишда бевосита иштирок этиб келмоқда.

Ўзбекистонда янги сиёсий куч сифатида вужудга келган “Адолат” социал-демократик партияси социал-демократиянинг асосий тамойилларига таянади. Бироқ, у турли оқимдаги ғарб социал-демократик партияларининг мафкурасини кўр-кўрона кўчиришдан йироқ. Шу боис, 2007 йилнинг сентябрида партия Сиёсий Кенгаши Пленумида қабул қилинган “Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партиясининг фаолиятини кучайтириш ва ишга ёндашувини янгилаш концепцияси”да партия стратегик мақсадларидан бири сифатида ўз электорати хоҳиш-иродасига мос тушадиган социал-демократия мафкураси бўлиши кераклиги белгилаб берилди. Бу – халқимиз менталитети, мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитлардан келиб чиққан ҳолда, халқаро социал-демократик ҳаракатнинг асосий тамойилларини ўзида мужассамлаштирган мафкура бўлиши керак, деб ўйлайман...

— Президентимиз ташаббуси билан қабул қилинган “Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида”ги Конститутциявий Қонун сиёсий партияларнинг жамиятдаги мавқеини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Қонун берган ваколатлардан келиб чиқиб, ҳозиргача партия томонидан қандай амалий ишлар бажарилди?

— Конституциявий Қонун миллий демократик жараёнлар кенг ривож топаётган юртимизда муҳим сиёсий воқеага айланди. Бу билан мамлакатимизда сиёсий партияларнинг кенг кўламда фаолият юритишини таъминлайдиган мустаҳкам қонунчилик базаси яратилди. Конституциявий Қонунда белгиланган асосий меъёрлар сиёсий партиялар, жумладан, “Адолат” СДПнинг ҳам давлат ва жамият қурилишидаги ролини кучайтирди. Сиёсий ва ижтимоий фаоллигини оширди. Марказда ва жойларда давлат ҳокимиятини шакллантиришдаги иштирокини фаоллаштирди.

Конституциявий Қонун кучга киргандан сўнг пойтахтимизда Сиёсий Кенгаш томонидан уюштирилган “Ўзбекистон “Адолат” СДПнинг партиявий фаолиятни кучайтириш ва ишга ёндашувни янгилаш – давр талаби” мавзуидаги семинар-кенгаш партиямиз ҳудудий ташкилотлари етакчилари учун ўзаро баҳс-мунозара, конструктив танқид ва интерфаол услубда амалга оширилган учрашувларнинг дастлабкиси бўлди. Мазкур тадбир мамлакатда вужудга келаётган янги сиёсий воқелик моҳиятини партия фаолларига етказиш, яратилаётган имкониятлардан фойдаланиб, янгиланиш босқичидаги “Адолат” СДПнинг фаолиятни кучайтириш ва ишга ёндашувни тубдан ўзгартиришга туртки берди. Унда Конституциявий Қонун қабул қилиниши муносабати билан “Адолат” СДПнинг давлат ва жамият қурилишидаги ролини кучайтириш билан боғлиқ муҳим вазифалар билан бирга ҳудудий партия ташкилотлари, халқ депутатлари вилоятлар Кенгашларидаги партия гуруҳлари фаолияти батафсил муҳокама этилди.

— Конституциявий Қонун жойлардаги депутатлик гуруҳларига кенг ваколатлар берди. Аслида депутатлик гуруҳлари вилоят кенгашларида олиб борилаётган ишларнинг назоратчиси бўлиши керак. Сизнингча, бугун партиянинг мазкур бўғини бу вазифани қай даражада адо этаяпти?

— Аввало, Конституциявий Қонун халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги “Адолат” СДП депутатлари ва партия гуруҳлари фаолиятини жонлантирганини алоҳида таъкидлаш керак. Айтайлик, унинг 6-моддасига биноан республикамиз вилоятлари, Тошкент шаҳар ҳокимларини тасдиқлаш жараёнида партия депутатлик гуруҳлари билан маслаҳатлашув белгиланган. Бунинг амалий ифодасини ҳозиргача ўтказилган навбатдан ташқари барча сессияларда кўрдик. Айни кезда вилоят Кенгашларидаги партия гуруҳларининг ҳисоботларини муҳокамадан ўтказиш, маҳаллий депутатлар бошчилигида жамоатчилик назорати гуруҳларини тузиш, жойларда фуқароларнинг аризалари бўйича иш юритиш борасидаги фаолиятлари ҳам йўлга қўйилди.

Шу ўринда, партиямиздан халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига сайланган депутатларнинг партиядошлар ва сайловчилар билан бўлиб ўтаётган учрашувлари қай даражада ўтаётганлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Учрашувларда депутатлар Қонунчилик палатасида амалга оширилаётган ишлар ва қабул қилинган янги қонунлар хусусида иштирокчиларга ахборот бериб, аҳолининг ўй-ташвиши, ҳаётий муаммолари билан яқиндан танишмоқдалар. Мулоқотлар партиянинг ўз электорати билан алоқалари мустаҳкамланишига хизмат қилмоқда.

Депутатлар қабулига турли соҳаларда меҳнат қилаётган фуқаролар ўз таклиф-мулоҳазалари, шикоятлари билан тез-тез келиб турishади. Муаммоларни ҳал этишда депутатлар қўлидан келган ёрдамни аяшмаяпти. Улар бошчилигида тузилган жамоатчилик назорати гуруҳлари ҳудудлардаги қатор ташкилотлар билан иш олиб бориб, муаммоларга ечим топишда катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Айниқса, Андижонда вилоят Кенгаши депутати Мамазоир Хўжамбердиев, Тошкент шаҳар Кенгаши депутати Мукаррам Азимова, Самарқанд вилояти Кенгаши депутати Жуманиёз Алибеков, Сурхондарё вилояти Кенгаши депутати Ҳайитмурод Раҳимов, Қашқадарё вилояти Кенгаши депутатлари Зариф Бурхонов, Тоштурди Тўраев, Сирдарё вилояти Кенгаши депутати Фарҳод Шерназаровлар бу борада ибратли ишларни олиб боришаяпти.

— “Бошланғич партия ташкилоти – партия негизи”, дейилади партия Уставида. Айни пайтда жойларда 2470 дан ортиқ бошланғич партия ташкилоти фаолият юритмоқда. Бироқ, ҳудудлар бўйича таққослаганда, баъзи жойларда партия ташкилотлари сони фаол ҳудудларга нисбатан камроқдек туюлади. Тўғри, сон эмас – сифат, режа эмас – натижа муҳим. Бироқ, давр ташаббус қуйидан бўлишини талаб қилмаяптими?

— Ҳақиқатдан ҳам, сиёсий майдонда фаолият юритаётган ҳар бир партия учун бошланғич ташкилотларнинг мавжудлиги ниҳоятда муҳим. Шу боис, бошланғич партия ташкилотини тузиш тартиби Уставимизда аниқ белгилаб қўйилган. Унга кўра, камида уч нафар аъзоси бўлган тақдирда БПТ тегишли туман, шаҳар партия ташкилотлари томонидан рўйхатга олинади.

Айни пайтда олдимизда партия томонидан аъзолар сонини ошириш, уларни қуйи ташкилотларда мустаҳкам бирлаштириш вазифалари турибди. Негаки, вилоят, туман ва шаҳар ташкилотлари таркибида БПТлар сонини кўпайтириш орқали аъзолар сони ошиб, партиянинг молиявий мустаҳкамлиги таъминланади.

Партия аъзолари сонини кескин ошириш борасидаги тадбирларни кучайтириш мақсадида Марказий аппарат томонидан ишлаб чиқилган “Янги аъзоларни партия сафларига жалб этиш режаси” тасдиқланган. Унда барча ҳудудий партия ташкилотлари ўз аъзолари сонини 5000 кишидан ошириши лозим, деб белгиланган. Айни пайтда Самарқанд, Фарғона, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида аъзолар сони талаб даражасида. Бошқа вилоятлардаги ишлар партиямиз марказий органи орқали сарҳисоб қилиб борилаяпти.

— Партия сафида турли касб-ҳунар эгалари бўлган 37 мингдан ортиқ хотин-қизлар ҳамжиҳатликда бир ғоя, бир эзгу мақсад йўлида бирлашган. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларининг 2 нафарини, вилоят кенгаши депутатларининг 4 нафарини, туман ва шаҳар кенгашлари депутатларининг 18 нафарини аёллар ташкил қилади. Шундай экан, партия Сиёсий Кенгаши қошидаги Хотин-қизлар кенгаши фаолиятини янада жонлантириш учун нималарга эътибор қаратиш керак?

— Мамлакатимизда ижтимоий йўналишда олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар ичида хотин-қизлар, она-бола муаммолари марказий бўғинни эгаллаб келмоқда. Бунда асосий эътибор соғлом она – соғлом бола, никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўриги, спорт ишлари, таълим, иш билан таъминлаш, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий онгини юксалтириш, жамият тараққиётидаги иштирокини кенгайтириш, уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш каби масалаларга қаратиб келинмоқда. Аммо, ҳали партиямиз хотин-қизларнинг салоҳиятидан, бугунги имкониятларидан жамият тараққиёти учун тўлиқ фойдалана олаяпти, деб айта олмаймиз.

Кенгаш жамиятимиздаги хотин-қизлар манфаатларини ёқлайди. Муаммоларини ҳал этишда уларга ёрдам беради. Партиямиз сафидаги фаол хотин-қизлар келажак авлодни ҳар томонлама баркамол инсонлар қилиб вояга етказишда миллатимизга хос жиҳатлар, яъни ўзлигимизга хос алоҳида хусусиятлар — фидойилик ва жасорат, аждодлар меросига, Ватанга содиқлик, миллий қадриятлар ва анъаналаримизни асраб-авайлаш каби масалаларни биринчи галдаги вазифа деб билишади.

Аёллар мавқеини ошириш, интеллектуал салоҳиятини юксалтириш учун кенг имкониятлар яратиш ўз-ўзидан жамият тараққиётига хизмат қилиши, ислоҳотлар жараёнида хотин-қизларнинг фаоллашувига кўмаклашиши аниқ. Аёл қадрини қанчалик юқорига кўтаришга эришсак, миллий ғуруримиз, маънавиятимиз, маданиятимиз янада юксалади, оилаларимиз барқарорлиги таъминланади, ҳалол-пок, фидойи, ватанпарвар, жамиятга фойда келтирувчи фарзандларимиз кўпаяди.

— Олий Мажлис қуйи палатасидаги партия фракцияси аъзоларининг айни пайтдаги фаолияти ва янги режалари хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Парламент Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси фракцияси аҳолининг ижтимоий муҳофаза қилинишини таъминлаш, иқтисодий ислоҳотларни кучайтириш, соғлиқни сақлаш соҳасини такомиллаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштириш, аёлларнинг жамиятдаги ролини ошириш каби муҳим вазифаларни ўз фаолиятининг устувор йўналишига айлантирган. Фракция иш режасида республика ижтимоий-иқтисодий ҳаётини барқарорлаштиришни таъминлашга қаратилган қонун лойиҳаларини тайёрлаш ҳам устувор вазифа деб белгиланган. Шу муносабат билан фракция аъзолари Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг тегишли қўмиталари томонидан муҳокамага киритилаётган қонун лойиҳалари бўйича таклифлар бермоқда.

Фракция йиғилишларида кун тартибига киритилган барча қонун лойиҳалари бўйича қизғин муҳокамалар ўтказилади, зарур ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифлар тайёрланади. Уларга таянган ҳолда «Адолат» СДП фракциясининг позицияси аниқлаб олинади ва у фракциямиз аъзоларининг фаолиятида ўз аксини топади.

“Адолат” СДПнинг IV Қурултойида партия Фаолият дастурига бир қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Бу қўшимчаларда социал-демократиянинг асосий тамойиллари инкор этилмаган ҳолда, партиянинг ғоявий асослари аниқлаштирилди. Янги таҳрирдаги Фаолият дастуримизда: “Партиямиз фаолияти миллий истиқлол ва демократия, шахснинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси, қонун ва адолат, инсонпарварлик ва инсоний меҳр-оқибатнинг устуворлиги ғоясига асосланади. Ўзбекистон “Адолат” СДП – ўз тарафдорлари манфаатларини қонунчилик йўли билан ифода этувчи партиядир”, деб аниқ белгилаб қўйилди.

Мана шундай эзгу ғоялар тарафдори бўлиш, уларни амалга оширишга киришиш шарафли вазифа. Сайловчиларимиз, халқимиз ишончини оқлаш масъулияти бизни янада шижоат билан ишлашга ундайди.

Суҳбатдош: Гулбаҳор ОРТИҚХЎЖАЕВА.

◈ Қонун лойиҳаси

ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАСИ:

СОҲА МУНОСАБАТЛАРИНИ ТАРТИБГА СОЛАДИ

Айни пайтда мамлакатимиз иқтисодиётининг бутун жаҳон хўжалик ва иқтисодий-молиявий тизимига интеграциялашуви тобора чуқурлашиб бормоқда. Бу электр энергетика соҳасини ҳам замонавий иқтисодиёт шароитига мослашувини талаб этади.

Айтиш лозимки, мамлакатимиз энергетика тизимини ислоҳ қилишга бирмунча муддат олдин киришилган эди. Хусусан, 2001 йилда Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикаси энергетикасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш тўғрисида”ги Фармони ҳамда айни шу масалага доир ҳукумат қарори қабул қилинди. Уларда энергетика соҳасида бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш, тармоқ корхоналарини бошқаришни такомиллаштириш ва уларнинг иш самарадорлигини ошириш ҳамда шу асосда мамлакат энергетика тизимининг барқарор ишлашини таъминлаш, иқтисодиёт ва аҳолининг электр энергиясига бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишлари белгилаб берилди.

Бугунги кунда тизимда электр энергиясини ишлаб чиқарувчи, уни магистрал тармоқлар орқали етказиб берувчи, электр энергиясини истеъмолчиларга тақсимланиши ва сотилишини таъминловчи корхоналар фаолият юритмоқда. Шу билан бирга, электр энергиясини ишлаб чиқарувчи корхоналардан уни сотиб олувчи корхона – ягона харидчининг ва ягона электр энергетикаси тизимининг технологик иш режимларини оператив-диспетчерлик бошқаришни амалга оширадиган миллий диспетчерлик марказининг фаолияти соҳада янги таркибдаги тармоқни юзага келтирди. Шунга қарамасдан, бугунги кунда соҳада бозор ислоҳотларини изчил амалга ошириш мақсадида электр энергетикаси субъектлари ўртасидаги муносабатларни қонун даражасида тартибга солиш эҳтиёжи туғилди.

Шу муносабат билан айни кунларда “Электр энергетикаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитасида иккинчи ўқишга тайёрланмоқда.

Қонун лойиҳаси 8 боб, 40 моддадан иборат бўлиб, электр энергиясини ишлаб чиқариш, узатиш, тақсимлаш, сотиш ва истеъмол қилишда иқтисодиёт ва ишлаб чиқариш муносабатларининг ҳуқуқий-норматив асосларини яратади. Шу жумладан, бу муносабатларни тартибга солишда давлат ҳокимияти органларининг ваколатларини, хўжалик субъектларининг асосий ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилаб беради.

Қонун лойиҳасида истеъмолчиларга сифатли ва узлуксиз равишда электр энергиясини етказиб беришда шартномавий муносабатлар, истеъмолчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари кенг ёритилган. Шу билан бир қаторда истеъмолчиларга электр энергияси беришни тўхтатиш электр энергиясини таъминловчи корхона томонидан айнан қайси ҳолларда мумкинлиги чегаралаб қўйилган. Эътироф этиш жоиз: бу норма электр энергияси билан таъминловчи корхоналарнинг жавобгарлигини оширади, ўзбошимчаликка чек қўяди ва истеъмолчининг электр энергиясидан фойдаланиш ҳуқуқини таъминлайди.

Маълумки, мамлакатимиздаги мавжуд сув ҳавзалари қишлоқ хўжалиги учун ниҳоятда муҳим ҳисобланади. Шуни инобатга олган ҳолда, қолаверса аҳоли хавфсизлигини таъминлаш мақсадида қонун лойиҳасида фақат ягона электр энергетика тизимига қўшилган гидравлик электр станциялари давлат тасарруфида бўлиши белгиланган. Ягона электр энергетика тизимига қўшилмаган, ўз эҳтиёжи учун ишлатиладиган электр энергиясини ишлаб чиқарадиган гидравлик ва бошқа турдаги электр станциялар хусусий ёки юридик мулк эгалариники бўлиши мумкинлиги кўзда тутилмоқда.

Қонун қабул қилингандан сўнг у электр энергетикаси соҳасидаги муносабатларни меъёрий жиҳатдан аниқ тартибга соладиган қонун ўрнини эгаллайди. Мамлакат электр энергетикаси ишончлилиги ва хавфсизлигининг юқори даражасини таъминлашга, шунингдек, иқтисодий ва ижтимоий соҳа тармоқларини янада ривожлантириш масалаларини ҳал этишга катта имконият яратади.

Абдулла АБДУНАЗАРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Саноат, қурилиш ва савдо масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари, Ўзбекистон “Адолат” СДП фракцияси аъзоси.

СИЁСИЙ КЛУБ

ИШ БОШЛАДИ

Андижон вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан вилоят хотин-қизлар қўмитаси қошида "Сиёсий аёллар" клуби ташкил қилинди. Клуб аъзоларининг кўпчилик қисмини сиёсий партиялар аъзоси бўлган илғор хотин-қизлар, депутат аёллар ташкил этди. Жумладан, "Адолат" СДПнинг йигирма нафар фаоли – лидер аёллар клубга аъзо бўлишди.

Куни кеча Андижон Давлат тиббиёт институтида клубнинг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига ўтказиладиган сайлов жараёнида хотин-қизларнинг фаол иштирокини таъминлаш масаласи муҳокама қилинди.

Йиғилишда "Адолат" СДП вилоят Кенгашининг Хотин-қизлар кенгаши раиси М.Саидхўжаева қатнашди.

Ш.ИБРАГИМОВ.

◈ Бош прокуратурада

ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР МУҲОКАМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

Ҳайъат мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йилда республиканинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилда иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифаларига бағишлаб ўтказилган мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар белгилаб олинди.

Давлат раҳбарининг маърузасида прокуратура органлари томонидан қонунлар ижроси устидан назоратни ташкил этишда, айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, хизмат кўрсатиш соҳаси субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишдаги мавжуд камчиликларга алоҳида эътибор қаратилганлиги қайд этилиб, уларни бартараф этиш ва қўйилган вазифаларни тўлиқ бажаришга қаратилган кенг қамровли тадбирлар дастури ишлаб чиқилди ва ижрога қаратилди.

Шунингдек, ҳайъат мажлисида прокуратура органларининг мамлакатда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш юзасидан 2008 йилдаги фаолияти якунлари ҳам муҳокама қилинди.

Ҳайъат мажлисида Республика Бош прокурори томонидан қонун устуворлигини таъминлаш, айниқса, жаҳонда вужудга келган иқтисодий инқироз туфайли мамлакатимизда унинг салбий оқибатларининг олдини олиш мақсадида қабул қилинган Президентимизнинг фармон ва қарорлари, шунингдек, Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг сўзсиз бажарилиши устидан доимий назорат ўрнатиш бўйича прокурорлар олдига қатъий талаблар қўйилди.

Муҳокама якунларига кўра, прокуратура органлари томонидан қонун устуворлигини таъминлаш ва қонунлар ижросини назорат қилиш фаолиятини янада яхшилашга қаратилган қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси матбуот хизмати.

◈ Вилоят Кенгашларида

АЗМУ ШИЖОАТЛИ НАВҚИРОН АВЛОД

партиямиз мақсадларини амалга оширишда катта кучдир, — дейди “Адолат” СДП Сурхондарё вилояти Кенгаши раиси Раҳимқул Чоршанбиев

Дунё миқёсида рақобат, ақл-заковат мусобақаси тобора авж олиб бораётган ҳозирги мураккаб ва шиддатли глобаллашув замонида ҳар қайси миллат ва халқнинг куч-қудрати, жаҳон ҳамжамиятидаги нуфузи унинг тарихи, табиий бойликлари, иқтисодий салоҳияти каби омиллар қаторида шу юрт фарзандларининг ҳар томонлама соғлом ва баркамоллиги билан ҳам белгиланади.

"Адолат" СДПнинг вилоят Кенгаши атрофида жипслашган беш ярим мингдан зиёд аъзоларининг қарийб икки ярим минг нафарга яқинини ана шундай ибратга, ҳавасга молик ёшлар ташкил этади. Қувонарлиси, бу ёшларни фермерлар, банк, соғлиқни сақлаш, санъат ва маданият соҳалари вакиллари орасида ҳам кўплаб учратиш, улар олиб бораётган олижаноб ҳаракатлар хусусида узоқ ҳикоя қилиш мумкин.

Айни пайтда вилоят бўйича партиянинг 98 та бошланғич ташкилоти тузилган. Мазкур БПТлар ўз ҳудудида камида биттадан касб-ҳунар коллежи ва яна бошқа таълим даргоҳлари мавжуд бўлган маҳалла фуқаролар йиғинлари қошида фаолият олиб бормоқда. Шу нуқтаи назардан ишонч билан айтишим мумкинки, ҳатто чекка қишлоқларда ҳам партия электоратини ташкил этувчи ўзига хос азму шижоатли, янгиликларга чанқоқ навқирон авлод вакиллари кўп. Ёшларнинг хайрихоҳлиги шундан маълумки, "Адолат" СДПнинг вилоятдаги 14 та туман ва 1 та шаҳар кенгашларида олиб борилаётган партиявий ишларнинг барчасида уларнинг шижоатини сезиш мумкин. Масалан, Денов туманида уч юз мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Улар орасида юзлаб ишбилармон, тадбиркору фермер ёшлар бор. Кўпчилиги кенгашимиз қошидаги "Ёш адолатчи"лар фаоли. Партиянинг вилоят ёки туман Кенгашлари амалга оширмоқчи бўлган ишларда улар кенгаш раисларига, фаолларига елкадошлик қилишади. Бунинг самарасини ўтказилаётган тадбирларда ҳам яққол кўриш мумкин. Дейлик, ҳозирги кунда туман партия Кенгаши тумандаги 8 та касб-ҳунар коллежида таълим олаётган кам таъминланган оила фарзандларига ўзининг хайрихоҳ мулкдор фаолларининг маблағлари ҳисобидан ҳар бир байрамда турли кийим-кечак, ўқув қуролларидан иборат совғалар тарқатилади. Бундай ишлар Жарқўрғон, Термиз, Шўрчи, Сариосиё туманларида ҳам амалга оширилмоқда.

Дарвоқе, яқинда Жарқўрғон туманидаги саноат касб-ҳунар коллежида депутатлар ҳамда партия Марказий аппаратининг бир гуруҳ ходимлари иштирокида коллеж талабалари билан бўлиб ўтган учрашув кўпчиликда жуда катта таассурот қолдирди. Бундай учрашувлар Термиз ва Денов туманларидаги таълим муассасаларида ҳам ўтказилди. Уларда иштирок этган ёшлар "Адолат" СДПнинг фаолият дастури, мақсад ва ғоялари билан яқиндан танишиш баробарида сайлаган депутатлари қўлидан совғалар олишди.

"Адолат" СДП теграсида жипслашаётган ёшлар бугун эртанги кунга катта умид ва ишонч билан қараб, изланиш ва ташаббус билан яшашмоқда. Албатта, бу умид, бу ишонч туйғулари бирлашиб, қудратли кучга айланиб, Ўзбекистонни янада обод ва гуллаган диёрга айлантиришга муносиб ҳисса қўшиши, шубҳасиз.

«Adolat» мухбири Саидолим АБДУРАҲМОНОВ ёзиб олди.

ЎЗБЕКИСТОН – ТУРКМАНИСТОН:

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ ШЕРИКЛИК

икки томонлама муносабатлар ривожида муҳим аҳамият касб этади

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

Шу йил 24-25 февраль кунлари Ўзбекистонга Туркманистон Президентининг қайта ташрифи ана шу эволюцион жараённинг узвий давоми бўлди. Оммавий ахборот воситалари хабарларини кўриб, эшитиб, ўқиб борган бўлсангиз, Президентлар бу гал ҳам Ўзбекистон ва Туркманистоннинг сиёсий, савдо, иқтисодий, гуманитар ҳамкорлигига, минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга доир масалаларни атрофлича муҳокама қилдилар. Муҳокамада иккала томоннинг ҳам тинчлик ва ташқи сиёсатда қарашлари ўхшашлиги, яқинлиги, халқаро майдонда бир-бирини қўллаб-қувватлашга бўлган интилишлари яққол аён бўлди.

Биргина кутилаётган иқтисодий ҳамкорлик кўламини олинг: Ўзбекистонда ҳам, Туркманистонда ҳам нефт-газ саноати жадал ривожланмоқда. Хорижий сармоядорлар билан ёқилғи-энергетика мажмуи соҳасида ҳамкорлик доираси кенгаймоқда. Транспорт коммуникацияларини оласизми, Марказий Осиёда сув-энергетика захираларидан оқилона ва унумли фойдаланиш муаммоларини оласизми, табиий газ қазиб олиш ва хорижга узатиш ёки Ўзбекистон, Россия, Қозоғистон ва Туркманистон ўртасида Каспийбўйи қувурини барпо этиш саъй-ҳаракатларини оласизми, Ўзбекистон ҳудуди орқали ўтадиган Туркманистон – Хитой газ қувури қурилишини оласизми, барчаси азалий икки қўшни мамлакат экспорт йўналишларини янада кенгайтиришга ва янада тез суръатларда ўсишига хизмат қилади.

Айнан шу асноларда олиб борилаётган амалий тадбирлар туфайли Ўзбекистон ва Туркманистон халқаро транзит юк ташиш кўрсаткичининг ўзиёқ, йилига тегишли экспорт-импорт юклари ҳажми қарийб 2,5 миллион тоннага етишини таъминлади. Бундай ютуқлар қишлоқ хўжалиги, сайёҳлик (туризм), хизматлар кўрсатиш каби кўплаб соҳаларда ҳам эришилмоқда.

Оммавий ахборот воситалари билан ўтган учрашувда Президентлар бу галги учрашувда ҳам музокаралар очиқ, ўзаро ишонч ва ҳурмат руҳида ҳамда ишчан кайфиятда ўтганлигини, эришилган келишувлар Ўзбекистон – Туркманистон муносабатларини янада ривожлантиришга, улар икки мамлакат халқлари манфаатларига бирдек хизмат қилишини алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Жумладан, “Ушбу ташриф, – деди Ислом Каримов, – Ўзбекистон – Туркманистон муносабатлари изчил ривожланиб бораётганининг яна бир тасдиғи бўлди. Бугунги музокаралар ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш, минтақавий хавфсизликни мустаҳкамлаш борасида икки мамлакатнинг интилишлари муштарак эканини яна бир бор намоён этди”.

Ўз навбатида Гурбангули Бердимуҳамедов ҳам айтдики: “Ўзбекистон бизнинг муҳим ва ишончли шеригимиздир. Туркманистонда Ўзбекистон билан муносабатларга алоҳида аҳамият берилади. Мамлакатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми тобора ошмоқда, иқтисодиёт, маданият ва санъат, таълим ва бошқа соҳалардаги алоқалар кенгаймоқда. Ривожланиб бораётган Туркманистон – Ўзбекистон муносабатларини юксак қадрлаймиз”.

Музокаралар якунида Президентлар Ўзбекистон – Туркманистон қўшма баёнотига имзо чекдилар. Мамлакатларимиз ўртасида озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахсларни жазо ўташини давом эттириш учун топшириш тўғрисидаги шартнома, жиноятчиликка қарши курашишда ҳамкорлик, давлатлар ҳудудларида ғайриқонуний тарзда ҳозир бўлган шахсларни қабул қилиш – топшириш, Ўзбекистон – Туркманистон давлат чегарасида чегара комиссарларининг фаолияти тўғрисидаги ҳукуматлараро битимлар, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати билан Туркманистон давлат чегара хизмати ўртасида тезкор қидирув фаолияти соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги протокол, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати билан Туркманистон Миллий хавфсизлик қўмитаси ўртасида ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимга протокол, “Ўзбектуризм” Миллий компанияси билан Туркманистон давлат туризм ва спорт ишлари қўмитаси ўртасида ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди.

Мазкур муҳим тарихий ташрифлар шубҳасиз, юқорида айтиб ўтилганидек, икки мамлакат ўртасидаги шартномавий ҳуқуқий келишувларни такомиллаштириб, сиёсий, савдо-иқтисодий, маданий-гуманитар алоқаларни келгусида янада кенгайтириш, шунингдек, мамлакатлараро ўзаро тушунув кўламини мустаҳкамлаш учун ишончли база яратади.

Икки қўшни давлат ўртасида имзоланган 40 дан ортиқ савдо-иқтисодий алоқаларга оид ҳужжатлар ижроси ҳам бугунги кунда салмоқли натижалар бермоқда. Масалан ҳозир Ўзбекистонда Туркманистон маблағи билан 2 та корхона ишлаб турибди. Улардан бири – қўшма корхона, иккинчиси – 100 фоиз чет эл капитали билан фаолият кўрсатаётган йирик ишлаб чиқариш мажмуасидир. Ҳар иккиси ҳам мамлакатимизда қурилиш хизматлари кўрсатиш баробарида қурилиш материаллари ҳам ишлаб чиқармоқда. Айни кезда Туркманистон ҳудудида ҳам ўзбекистонлик резидентлар иштирокида вужудга келган 4 та саноат корхонаси ишлаб турибди. 2008 йилда ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 132,3 миллион АҚШ долларини ташкил қилди ва бу 2007 йилга нисбатан 38 фоизга кўпдир.

Маданий-гуманитар алоқалар, энергетика соҳасидаги ҳамкорлик, транзит-транспорт борасидаги ишлар ва бошқа жабҳаларда ҳам шундай ривожланиш одимларини кўриш, кузатиш мумкин.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон ва Туркманистон ўртасидаги яқин қўшничилик муносабатлари босқичма-босқич ривож топиб, минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, ҳудудий иқтисодий ўсиш кўрсаткичларини кўпайтириш ва икки дўст халқ мамлакатлари фаровонлиги йўлида эволюцион – юксалиш одимлари ташланмоқда.

Номоз САЪДУЛЛАЕВ.

∇ Бугуннинг гапи

ГЛОБАЛЛАШУВ ЖАРАЁНИ ВА МОЛИЯВИЙ ИНҚИРОЗ САБАБЛАРИ

Ҳозир молиявий-иқтисодий инқирознинг вужудга келиш сабаблари олимлар ва мутахассислар томонидан турлича талқин қилинмоқда. Баъзан инқирознинг келиб чиқишига сабабчи бўлган асосий омиллар бир четда қолиб, ушбу жараённинг қандайдир тасодифий ҳолатлар орқали изоҳлашга уринувчилар ҳам учрамоқда.

Президентимиз Ислом Каримов Конституциямиз қабул қилинганлигининг 16 йиллигига бағишланган йиғилишда сўзлаган маърузаларида бу каби ноаниқликларга барҳам бериш баробарида жаҳон молиявий инқирозининг мазмун-моҳияти, таъсир доираси ва оқибатларини рўй-рост очиб бериш баробарида унинг келиб чиқиш сабабларини аниқ ва батафсил изоҳлаб бердилар: «Бу инқироз Америка Қўшма Штатларида ипотекали кредитлаш тизимида рўй берган таназзул ҳолатидан бошланди. Сўнгра бу жараённинг миқёси кенгайиб, йирик банклар ва молиявий тузилмаларнинг ликвидлик, яъни тўлов қобилияти заифлашиб, молиявий инқирозга айланиб кетди. Дунёнинг етакчи фонд бозорларида энг йирик компаниялар индекслари ва акцияларнинг бозор қиймати ҳалокатли равишда тушиб кетишига олиб келди. Буларнинг барчаси, ўз навбатида, кўплаб мамлакатларда ишлаб чиқариш ва иқтисодий ўсиш суръатларининг кескин пасайиб кетиши билан боғлиқ ишсизлик ва бошқа салбий оқибатларни келтириб чиқарди».

Бундан кўринадики, ҳозирги жаҳон молиявий инқирозининг ўзига хос хусусияти – унинг иқтисодиётнинг молиявий секторидан бошланиб, реал секторга ўтганлигидир.

Шу ўринда, жаҳон молиявий инқирозининг юзага келишида асосий сабаб – молиявий ресурслар билан реал ишлаб чиқариш ҳажми ўртасидаги мутаносибликнинг кескин бузилиши эканлигини таъкидлаш лозим. Пул муомаласи қонунларидан маълумки, иқтисодиёт соғлом ва барқарор амал қилиши учун муомалага чиқарилаётган пул массаси билан товар ва хизматлар ҳажми ўртасида муайян нисбатга амал қилиниши лозим. Бироқ, миллий иқтисодиётларнинг байналминаллашуви ва глобаллашув жараёни пул муомаласининг амал қилишига ҳам ўз таъсирини ўтказиб, дастлаб айрим мамлакатлар, масалан АҚШда, кейинчалик кўплаб давлатларда мазкур қонунга риоя қилишнинг заифлашувига, кейин эса уни умуман эътиборга олмасликка олиб келди. Жумладан, ўтган асрнинг 70-йилларига қадар амал қилиб келган олтин валюта тизимида пулларнинг олтин ёки товар мазмуни таъминланиши, уларнинг иқтисодий муносабатларнинг барқарорлигини таъминлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилди. Бироқ, жаҳон амалиётида 1976 йилдан бошқариладиган, сузиб юрувчи валюта тизимига ўтилгач, пулнинг олтин ва товар мазмуни таъминланиши тўхтатилди ва АҚШ доллари етакчи валюта ва жаҳон пулига айланди. Кейинги йилларда глобаллашув жараёнининг жадаллашуви таъсирида халқаро иқтисодий алоқаларда қатъий валюталарга бўлган талабнинг янада кучайиши АҚШ доллари ва бошқа етакчи валюталарнинг эмиссия ҳажмининг ортишига ва пул муомаласи чиқарилишининг янада тезлашишига олиб келди.

Шунингдек, ривожланган мамлакатларнинг кўп йиллар давомида давлат бюджети тақчиллиги ва салбий ташқи савдо балансига эгалиги ҳам молиявий инқирознинг кучайишига туртки берди. Масалан, агар ташқи савдо 1996 йилда АҚШда 120,2 миллиард доллар салбий, Европа Иттифоқида 88,5 миллиард доллар ижобий сальдога эга бўлса, 2007 йилга келиб бу кўрсаткич тегишли равишда 854,7 ва 228,0 миллиард доллар салбий сальдони ташкил этди.

Молиявий инқирознинг келиб чиқишида муҳим ўрин тутган сабаблардан яна бири – давлат ташқи қарзи миқдорининг ЯИМга нисбатан тез ўсишидир. Кўплаб мамлакатлар қисқа муддатли самара изидан қувиб, ўз иқтисодий салоҳияти ва ички имкониятларини ҳисобга олмаган ҳолда ташқи қарзлардан фойдаланишга берилиб кетди. Масалан, 2008 йилда АҚШнинг ташқи қарзи ЯИМга нисбатан 90 фоизни, Россияда 37, Украинада 64, Қозоғистонда 102, Қирғизистонда 81 фоизни ташкил этди.

Ўзбекистонда эса ҳукуматимиз томонидан ташқи қарзга нисбатан оқилона ва эҳтиёткорона олиб борилган сиёсат натижасида бу кўрсаткич 2005 йилдаги 29 фоиздан 2008 йилга келиб 13,3 фоизга қадар қисқарди.

Шу билан бир қаторда, асосан ривожланган етакчи мамлакатларда кузатилган қуйидаги ҳолатлар ҳам молиявий инқирознинг вужудга келишига имкон яратди:

– норационал пул-кредит сиёсати ҳамда қайта молиялаш ставкасини сурункали равишда паст даражада ушлаб турилиши натижасида қарзга яшашнинг одатга ва кундалик ҳолатга айланиши;

– ипотека кредитлари бериш талабларининг асоссиз бўшаштириб юборилгани ва уй-жой бозорида нархларнинг қисқа муддат ичида кескин ўсиши;

– молиявий институтларнинг мажбуриятлари билан устав маблағлари ўртасидаги мутаносибликнинг кескин бузилиши;

– қимматли қоғозлар бўйича рейтинг ташкилотлари томонидан сохта хулосалар берилиши;

– молиявий аудит ва профессионал этика тамойилларининг бузилиши ва сохта аудит хулосалари тақдим этилиши;

– молиявий рағбатлантириш услуби сифат кўрсаткичларига эмас, балки миқдорий кўрсаткичларга асосланганлиги;

– юқори рискли ва мураккаб ҳосилавий қимматбаҳо қоғозларнинг вужудга келиши.

Шу ўринда жаҳон молиявий инқирозининг мамлакатимиз иқтисодиётига таъсири қандай бўлади, деган савол барча юртдошларимизни қизиқтириши табиий. Бу борада Президентимизнинг «...тобора чуқурлашиб бораётган жаҳон молиявий инқирози мамлакатимизга таъсир кўрсатмайди, бизни четлаб ўтади, деган хулоса чиқармаслик керак. Масалани бундай тушуниш ўта соддалик, айтиш мумкинки, кечириб бўлмас хато бўлур эди» деган сўзларини яна бир бор эсга олиш муҳимдир. Бироқ, ўз ўрнида таъкидлаш лозим, молиявий инқирознинг республикамиз иқтисодиётига таъсири бошқа ривожланган ва айрим қўшни давлатлардагига қараганда мазмунан фарқ қилади. Агар бошқа мамлакатларда бу жараён бевосита молия тизимининг издан чиқиши ва ишлаб чиқариш ҳажмларининг кескин қисқариши, кўплаб йирик корхоналарнинг ёпилишида акс этган бўлса, бизда жаҳон хомашё бозорларида талабнинг сусайиши туфайли нархларнинг тушиши ҳамда бунинг оқибатида экспорт даромадларининг сезиларли камайиши, асосий савдо ҳамкорларимиз харид қобилиятининг пасайиши натижасида ташқи савдо айланмасининг қисқариши орқали намоён бўлиши мумкин.

Мазкур жараённинг мамлакатимиз иқтисодиётининг барқарорлиги ҳамда аҳоли фаровонлигига таъсирини ҳар томонлама ва жиддий баҳолаган ҳолда Президентимиз «мамлакатимизда жаҳон иқтисодий инқирозининг салбий оқибатларини бартараф этиш бўйича 2009-2012 йилларга мўлжаллаб қабул қилинган Инқирозга қарши чоралар дастури Ўзбекистонни 2009 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг устувор йўналиши бўлиб қолади», деб белгилаб бердилар. Яқинда бўлиб ўтган Вазирлар Маҳкамаси мажлисида ҳам асосан инқирозни бартараф этиш ҳақида сўз юритилиб, бунинг учун зарур чора-тадбирлар дастурини амалга ошириш ишлари бошлаб юборилганини ва 2009 йил январь ойи якунлари бу дастур ижроси ўзининг дастлабки ишончли натижаларини бераётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ўйлаймизки, белгиланган чора-тадбирлар ижроси, шубҳасиз, республикамиз иқтисодиётига жаҳон молиявий инқирози салбий оқибатлари таъсирининг олдини олиб, унинг барқарор суръатларда ўсиш омиллари учун янги имкониятлар яратади. Бу, аввало, ҳар биримизнинг юрт фаровонлиги ва равнақи йўлидаги бунёдкорона меҳнатимизга боғлиқ.

Шеркул ШОДМОНОВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор,
Убайдулла ҒАФУРОВ,
иқтисод фанлари номзоди, доцент.

Пойтахтимизда 2004 йилдан буён фаолият юритаётган "EuroStone" Ўзбекистон-Австрия қўшма корхонаси илғор технологиялар асосида пол, девор, зина ва ошхона жиҳозлари учун турли ўлчам ва рангдаги қоплама плиталар – безактошлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган.

Корхонада замонавий технологиялар асосида тайёрланаётган маҳсулотлар юқори сифати, халқаро андозаларга мослиги ва рақобатбардошлиги билан харидорлар эътиборини тортмоқда.

Қўшма корхона ҳар куни 1,5 минг квадрат метр қоплама плиталар ишлаб чиқариш қувватига эга. 2008 йили маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 877 миллион сўмни ташкил этди. Корхона аҳли жорий йилда ҳам мазкур кўрсаткични янада ошириш ниятида.

"EuroStone" ўз маҳсулотлари билан ички бозорни таъминлаш баробарида ташқи бозорда ҳам фаол иш юритмоқда. Корхона маҳсулотлари Россия, Беларусь, Қозоғистон каби мамлакатларга экспорт қилинаётир.

Суратларда: корхона фаолиятидан лавҳалар.

Банк хизмати

«МАРЖОН», «БАРҚАРОР», «ТАРАҚҚИЁТ»

каби омонат турларидан аҳоли кенг фойдаланмоқда

"Халқ банки"нинг Сурхондарё вилояти филиали аҳоли ҳамда хўжалик юритувчи субъектларига 15 та шаҳар ва туман филиали, 8 та мини банк, 138 та шохобча ва 28 та махсус касса орқали банк хизматларини кўрсатиб келмоқда.

"Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун" шиорини дастуриламал қилиб олганлигимиз учун банк сирини сақлашни кафолатловчи, мижозларнинг биринчи талабидаёқ уларнинг ҳисоб-рақамларидан ҳеч қандай тўсиқсиз маблағ беришни таъминлаяпмиз.

Президентимизнинг 2008 йил 20 февралдаги "Тижорат банкларида аҳоли омонатлари шартларини либераллаштириш ҳамда кафолатларни таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармонининг ижросини таъминлаш мақсадида "Маржон", "Фидокор", "Барқарор", "Тақдим этувчига" каби омонат турлари жорий қилинди. Бундан ташқари, "Янги йил совғаси" 9 ой муддатга йиллик 26 фоиз, "Тараққиёт" 3 ой муддатга йиллик 25 фоиз миқдорида, "Олтин куз" жамғарилувчи хорижий валюта омонат турлари 6 ойга йиллик 7 фоиз миқдорида нақд ва нақдсиз пулда қабул қилинмоқда.

Кўрилган чора-тадбирларнинг самараси ўлароқ, 2009 йил 1 январь ҳолатига Халқ банки филиалларида 305 310 нафар омонатчиларнинг 5 062 387,3 минг сўм омонат маблағлари сақланмоқда.

Шуни таъкидлаш керакки, "Халқ банки"нинг Сурхондарё вилояти филиали томонидан қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлаш ва шу асосда оилалар даромадини оширишнинг муҳим омили сифатида чорва моллари, энг аввало, қорамол боқаётган кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаб мақсадида 2008 йил мобайнида 2 791,0 миллион сўм кредит ажратилди.

Шунингдек, 2008 йил давомида саноатга 524,0 миллион сўм, қишлоқ хўжалигига 2 723,8 миллион сўм, савдо учун 1 325,4 миллион сўм, тадбиркор аёлларни қўллаб-қувватлаш мақсадида 607,8 миллион сўм миқдорида кредитлар ажратилди. Ана шу кредитлар ҳисобига 6178 та янги иш ўринлари яратилди.

Банкимизда ўтган йили кредит ҳамда лизинг операцияларини амалга ошириш ҳажми 2007 йилга нисбатан 3 баравар ўсди. Юздан ортиқ фермерларга 5 125,8 миллион сўмлик қишлоқ хўжалиги техникалари кредит ва лизинг маблағлари ҳисобига олиб берилди. Шу жумладан, 6 та фермер хўжалигига 876 миллион сўмлик дон ўриш КЛАСС-ДАМИНАТОР русумли комбайни (Бандихон, Ангор, Қумқўрғон ва Шўрчи туманлари филиалларида) кредит, лизинг маблағлари ҳисобига олиб борилди.

Банкимиз томонидан мижозларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш ва янги қулайликлар яратиш мақсадида барча туман ва шаҳар филиалларида маслаҳатчи-менежер лавозимлари жорий этилди. Бундай лавозимга юқори касб маҳоратига эга мутахассислар танлаб олинди. Улар мижозларга кенг кўламли тушунтириш ишлари олиб бориш билан бирга банк хизматларининг афзалликлари ва ўз навбатида аҳолини қизиқтираётган саволларга жавоб бермоқда.

Эркин НОРМАТОВ,
"Халқ банки" Сурхондарё вилояти филиали раҳбари.

КРЕДИТ АЖРАТИЛДИ

Латвия Европа Иттифоқидан молиявий ёрдам олади.

“Интерфакс” агентлиги хабарига кўра, Европа комиссияси Латвия ҳукуматига 1 миллиард евро миқдорида кредит ёрдамини ажратди. Бу Латвия ва ЕИ томонидан 2008 йил декабрь ойида имзоланган шартномадаги 3,1 миллиард евронинг бир қисмидир. Хабарларга кўра, Еврокомиссия Латвиядаги инқирозни бартараф этиш мақсадида 2011 йилгача жами 7,5 миллиард евро миқдорида молиявий кўмак беради.

Айтиш жоизки, Латвия Европа давлатлари орасида молиявий инқироздан азият чекаётган давлатлардан бири. Маълумотларда келтирилишича, бу давлатда 2008 йилнинг 4-чорагида ялпи ички маҳсулот ҳажми 10,5 фоизга тушиб кетган, саноат маҳсулотлари ҳажми эса 11,3 фоизга камайган.

ДУНЁ КЎЗГУСИ

ИШСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

Бутунжаҳон меҳнат ташкилоти маълумотларига кўра, сайёрамизда 2005 йилда ишсизлар 191 миллионга етган бўлса, жорий йилда уларнинг сони 210 миллиондан ошиши кутилмоқда. Бундай юқори кўрсаткич яқин ўн йил ичида юз бермаган эди.

Ишсизликдан энг кўп азият чекаётган давлат – бу АҚШ. Мамлакатда қишлоқ хўжалиги секторини ҳисобга олмаганда 2008 йилнинг ноябрида 533 минг одам ишсиз қолган. Бу ўтган 34 йил ичидаги энг юқори кўрсаткичдир.

Расмий маълумотларга кўра, Россияда сўнгги ҳафтада ишсизлар сони 1,8 миллионга етган. Хитой ҳам молиявий инқирозга ҳар қанча чап беришга ҳаракат қилмасин, мамлакатда ишсизлар сони сўнгги ўн ойда 10 миллиондан ошиб кетган. Буюк Британияда эса, ҳозир ишсизлар сони қарийб 3 миллиондан ортган.

Мутахассислар фикрича, 2009 йилда глобал молиявий инқироз туфайли қарийб 20 миллион одам ишсиз қолиши мумкин.

ЛАЙНЕР ҚУЛАБ ТУШДИ

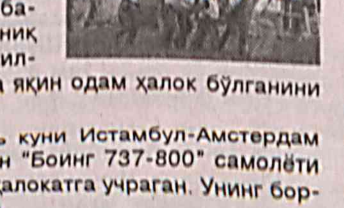

Нидерландияда “Боинг” самолёти қулаб тушди. Оқибатда қарийб 80 нафар йўловчи жароҳатланган.

Улардан қарийб 30 нафари оғир аҳволда. Ассошиэйтед-пресс хабарича, ҳалок бўлганлар сони аниқ эмас. Маҳаллий ҳокимият вакиллари эса фожеадан 10 нафарга яқин одам ҳалок бўлганини айтишган.

Эслатиб ўтамиз, 25 февраль куни Истамбул-Амстердам йўналиши бўйича ҳаракатланган "Боинг 737-800" самолёти Амстердам аэропорти яқинида ҳалокатга учраган. Унинг бортида 127 нафар йўловчи бўлган.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

«Геосиёсат». Бу иборани биринчи бўлиб швед сиёсатшуноси ва давлатшунос олими Р.Челлен муомалага киритган. Ибора XX аср бошларидан халқаро муносабатларда кенг қўлланиладиган ва етакчи давлатлар сиёсий, иқтисодий, миллий ва географик мансубликка қараб эгалик қилиш учун курашларини ўзида акс эттирган. XX аср охирлари ва XXI аср бошларида халқаро сиёсатда энг кўп қўлланиладиган ибора бу – геосиёсатдир. Айни пайтда давлатларнинг геосиёсий ташкилотлари, блоклари ҳамда минтақавий мансубликка қараб иттифоқларга бирлашиши ва ҳар бир минтақанинг ўзига хослигига қараб сиёсат юргизишини ва энг муҳими, давлатнинг тараққиёти географик жойлашуви ва шароитига боғлиқлигини англатмоқда.

* * *

«Мен фикрлаяпман – демак яшаяпман». Бу ибора муаллифи француз файласуфи Рене Декарт (1596-1650)дир. Инсон, жамият тараққиётга фақат фикрлаш, янгилик яратиш орқали эришади. Фикрлаш тўхташи билан тараққиёт тўхтайди, деган маънода қўлланилади.

Шаҳбоз ИЗЗАТИЛЛАЕВ тайёрлади.

«БОЗИРГОН КАРВОНИ» ҲИММАТИ

Мамлакатимизда халқимиз турмуш фаровонлигининг тобора юксалиб, ўз-ўзини бошқариш тизимлари иш услуби такомиллашиб бораётгани – бу давр тақозоси.

Шу нуқтаи назардан "Маҳалла" жамғармаси республика бошқарувининг қарори асосида жамғарманинг Наманган вилояти бўлими 2009 йилда маҳаллаларни мебель жиҳозлари ва компьютерлар билан таъминлаш борасида идоралар, ташкилотлар ҳамда муассасалар ўртасида танлов эълон қилди.

Танлов шартларига биринчи бўлиб жавоб берган субъектлардан бири "Бозиргон карвони" масъулияти чекланган жамият бўлди. Жамият ҳозиргача вилоятдан 50 та маҳалла фуқаролар йиғинига турли мебель жиҳозлари ва 15 та компьютер жамламалари етказиб берди.

Термиз туманининг “Лимонзор” маҳалласида Туризм ва меҳмонхона йўналишига ихтисослашган касб-ҳунар коллежи қурилиши бошланди.

ЗАМОНАВИЙ КОЛЛЕЖ

– Бугунга қадар бир миллиард сўмга яқин бунёдкорлик ишлари бажарилди, – дейди "Термизтаъмир" хусусий корхонаси бош муҳандиси Қодир Бозорқулов. – 115 нафар қурувчиларимиз 8 та гуруҳга бўлиниб, барча ишларни белгиланган муддатларда уддалашаяпти.

Тендер баҳоси 2 миллиард 529 миллион сўмлик мазкур иншоот шу йилнинг август ойига қадар фойдаланишга топширилиши кўзда тутилган.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ,
«Adolat» мухбири.

САНЪАТИМИЗ ҒУНЧАЛАРИ

Яқинда Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида «Европага нигоҳ» («Окно в Европе») деб номланган кўрик-танлов бўлиб ўтди. Унда бир қанча хорижий мамлакатлар мусиқа мактабларининг қобилиятли ўқувчилари ўз иқтидорларини намойиш қилишди. Шуни қувонч билан айтиш керакки, ҳар икки йилда бир маротаба ўтказиладиган навбатдаги IV халқаро танловда Тошкент шаҳридаги Глиэр номли ихтисослашган мусиқа академик лицейи ўқувчилари ўз маҳоратларини ишга солиб, энг юқори совринларнинг соҳибига айланишди. Хусусан, халқ чолғу асбобларида жаҳон куйларини қойилмақом тарзда ижро этган Мухтор Муҳаммадалиев (афғон рубоби) биринчи ўринни эгаллади. Фортепианода Дилноза Тўраева учинчи ўринга муносиб кўрилди. Шунингдек, «Энг яхши жўрнавоз» номинацияси ғолиблиги юртдошимиз Сурайё Тиллахўжаевага насиб этди.

Дарвоқе, санъат баркамол авлодни тарбиялашда беқиёс кучга эга. Қалби гўзаллар эса ҳамиша ёмонликлардан, ҳар қандай разилликлардан йироқ бўлади. Буни ўқувчиларнинг шижоатида, маънавиятида кузатиш мумкин. Бу бизга ифтихор бағишлайди.

М.ҒАФУРОВ,
«Adolat» мухбири.

Суратда: халқаро кўрик-танлов ғолиблари.

Носир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Маданият хабарлари

ИЖОДИЙ САФАР ОЛДИДАН

Бухоро шаҳрида кўп йиллардан бери фаолият юритиб келаётган “Моҳи ситора” ансамбли Туркияда бўлиб ўтадиган анъанавий фольклор-этнографик кўрик-танловида иштирок этиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

– Шу кунларда репертуаримизни янги халқ қўшиқлари билан анча бойитдик, – дейди гуруҳ раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Олияхон Ҳасанова. – Саҳна либослари миллий матолар – беқасам ва адраслардан тикилди. Ижодий сафар Наврўз байрами арафасида бўлаётганлиги сабабли дастуримизнинг мазмундорлиги янада ошади. Хорижлик мухлисларга урф-одатларимиз, бетакрор Наврўз таомлари, шунингдек, мучал тўйи каби анъаналаримизни кўрсатишни режалаштирганмиз. Бундан ташқари, воҳамизга хос куй-қўшиқлар ҳамда лапарлар ҳам ижро этилади.

Б. МУСУРМОНОВ.

МУСИҚА ЧЕГАРА БИЛМАЙДИ

Ўзбек мусиқа анъаналарини жаҳон саҳналарида муносиб равишда тарғиб этаётган созандалар орасида иқтидорли ёшлар ҳам оз эмас. Японияда ўтказилган «Ёш ижрочилар халқаро фестивали”да пойтахтдаги мусиқий академик лицей ўқувчиси Мансур Қодиров ўзига хос ижро услубини муваффақиятли намойиш эта олди.

– Мусиқа чегара билмайди. Миллий куйлар ғижжак, виланчел, рубоб ва най каби чолғу асбобларида турлича куйланади ва янграйди, – дейди М. Қодиров. – Кунчиқар мамлакатда хорижлик санъат ихлосмандлари европача асбобда миллий оҳангларни ижро этишимни сўрашди. Шунда мен талабга биноан виланчелда миллий куйларимизни чалиб бердим.

Р.ҲАЙДАРОВ.

Кўргазма

БЕТАКРОР ИСТЕЪДОД СОҲИБИ

Ўзбекистон Бадиий Академияси Марказий кўргазмалар залида таниқли рассом Азамат Ҳотамов асарлари кўргазмаси бўлиб ўтмоқда...

Франция, Германия, Россия, Англия, Туркия каби кўплаб хорижий давлатларда кўргазмасини ташкил этишга сазовор бўлган сурхондарёлик рассом ва ҳайкалтарошнинг охирги йилларда яратган асарлари кўргазмаси очилишида ҳайкалтарошнинг оила аъзолари, дўстлари, ҳамкасблари, шогирдлари, таниқли ҳайкалтарошлар, санъатшунослар ҳамда ижодкорнинг мухлислари иштирок этишди.

Кўргазмани томоша қилар экансиз, бу ердаги бронзадан ишланган асарлар диққатингизни жалб қилмасдан қолмайди. Ҳайкалтарош ўз асарларини яратар экан, уларни миллийлик руҳида акс эттиришга, халқнинг типик вакили қиёфасини яратишга ҳаракат қилади. Шунингдек, ижодкор асарларининг мавзу кўлами ҳам ғоят ранг-баранг бўлиб, бир хилликдан чекинади. Жумладан, унинг “Интизорлик”, “Танноз”, “Аёл – мисоли илон”, “Сурхондарёлик она”, “Тулпорлар ҳаракати”, “Ҳаётга интилиш”, “Аёл қомати” каби асарларида бир-бирига ўхшамаган ранг тасвирнинг ифодаланишини туясиз.

Қатор халқаро кўргазмалар совриндори, “Ўзбекистон маданияти ва санъати” форуми танловининг гран-при соҳиби, “2005 йилнинг энг яхши рассоми” Азамат Ҳотамовнинг ушбу кўргазмасида ижодкорнинг тўққизта ҳайкалтарошлик асарлари ва олтмишдан ортиқ чизма тасвир ҳамда рангтасвир композициялари намойиш этилмоқда.

Бахтиёр ЁҚУБОВ,
«Adolat» мухбири.

Спорт

Вақтнинг елдек ўтишини кўринг. Яқиндагина футбол бўйича ўн еттинчи миллий чемпионатимиз ўйинларидан баҳраманд эдик. Қарангки, ҳадемай навбатдаги чемпионат баҳслари ҳам бошланади. Аниқроғи, яна бир кундан сўнг – 1 март куни мамлакатимизнинг саккизта шаҳрида ўн саккизинчи чемпионат ўйинларига старт берилади.

АССАЛОМ, ФУТБОЛ БАҲОРИ!

Ўтган йилги чемпионат ғолиби “Бунёдкор” (Тошкент) жамоаси биринчи турни сафарда, Самарқанднинг “Динамо” жамоасига қарши ўтказади. Тошкентнинг яна бир жамоаси – “Пахтакор” эса шу куни ўз майдонида “Бухоро” (Бухоро)ни қабул қилади. Шунингдек, миллий чемпионатимизнинг гранд жамоаларидан саналган “Нефтчи” ҳам биринчи ўйинни сафарда ўтказади. Юрий Саркисян шогирдлари “Қизилқум” меҳмони бўлишади. Эътиборлиси, “Нефтчи” иккинчи тур учрашувини сафарда ўтказишга мажбур. Эсингизда бўлса, фарғоналиклар ўтган мавсумнинг дастлабки икки учрашувида ҳам “Бунёдкор” ва “Пахтакор”га қарши майдонга тушишганди.

Қолган учрашувлар тақвими қуйидагича:

“Андижон” (Андижон) – “Локомотив” (Тошкент), “Насаф” (Қарши) – “Шўртан” (Ғузор), “Навбаҳор” (Наманган) – “Олмалиқ” (Олмалиқ), “Металлург” (Бекобод) – “Хоразм” (Урганч), “Сўғдиёна” (Жиззах) – “Машъал” (Муборак).

Ойбек АБДУЛЛАЕВ.

Янги фильм

«ОТАНГГА ҚЎЛ КЎТАРДИНГМИ?»

Бугунги кунда жуда кўплаб киностудияларда ўзбек миллати ҳаёти, яшаш тарзи, урф-одатлари, ёшлари ҳақидаги турли фильмлар томошабинларга тақдим этилмоқда. Картиналар ўз мухлисини ҳам топмоқда. Фильмлар шунчалар ранг-барангки, бу эса ҳаётимизнинг турли томонлари қамраб олинаётганлигидан далолатдир. Ана шундай фильмлардан бири “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши қошидаги “Ибрат” студиясида суратга олинаётган “Отангга қўл кўтардингми?” деб номланади. Биз янги фильм ижодкорларидан унинг мавзусини шарҳлаб беришни сўрадик.

– Кейинги пайтларда муҳаббат мавзусидаги фильмлар кўпайиб кетди, – дейди сценарий муаллифи ва бош режиссёр Лутфулла Саъдуллаев. – Тўғри, бундай фильмлар ёшларимизга жуда зарур. Бироқ ёшларни катталарга ҳурмат, отани эъзозлашга чорлайдиган ва катта тарбиявий аҳамиятга молик кинолар ҳам керак-ку! Ижодкорларимиз томонидан тайёрланаётган фильмнинг асосий мавзуси юқори лавозимларга кўтарилиб, босар тусарини билмай қолган йигитнинг отасига, дўстларига, турмуш ўртоғига қилган беписандликларининг оқибати нима билан тугаши ҳақида. Мазкур фильм сценарийси Алп Жамол асари асосида ёзилган.

Фильмда кўплаб иқтидорли актёр ва актрисалар билан бирга қўшиқчилик санъати юлдузларидан бири Равшан Комилов ҳам роль ижро этмоқда. Биз унинг фикри билан ҳам қизиқдик.

– Менга фильмнинг сценарийси жуда маъқул бўлди, – дейди у. – Авваллари ҳам жуда кўп фильмларга таклиф этишганди. Лекин бу асарда кўтарилаётган мавзунинг таъсирчанлиги менга ёқди. Илк ролим бўлгани учун менга кўпчилик кўмак бераяпти. Бу борада айниқса, кино санъатида обрў қозонган санъаткорлар Гулчеҳра опа билан Лутфулла аканинг ҳиссаси катта бўлаяпти. Эл эъзозидагилар билан бақамти образ яратиш ҳаммага ҳам насиб этавермаса керак.

Мамлакатимизда, хусусан киночилик соҳасида Лола Элтоевани бугунги кунда танимайдиган одам бўлмаса керак. У ҳар бир асардаги образни жонли ва таъсирчан ҳолда ижро этади. Мазкур фильмда ҳам севимли актрисамиз асосий ижрочилардан.

– Фильмда яратаётган образим олдингиларидан тубдан фарқ қилади. Оиласи, болалари, хонадондаги қариянинг ҳурматини жойига қўйиб, эри топиб келганига қаноат қилиб, шу билан бир қаторда оила деб аталмиш буюк бешикни тебратаётган ўзбек аёли образини яратаяпман. Аёл нафақат она, балки жамият олдида масъулиятга эга бўлган шахс эканлиги бу асарда яққол очиб берилган. Менга мана шу томонлари жуда маъқул бўлди.

Ижодий гуруҳ аъзолари янги асар ҳақида тўлиб тошиб гапиришди. Биз суҳбатни яна давом эттиришимиз мумкин эди. Суҳбатнинг давомини кейинга, фильм экранларга чиққанда, мухлислар билан биргаликда яна бир бора ўтказишни ваъда қилиб, фильм ижодкорларига муваффақият тиладик.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Орамиздаги одамлар

ЁНИБ ЯШАШ БАХТИ

Нормурод ишдан шом оққанда қайтди. Уйда ўғил-қизлари-ю, набиралари дастурхон атрофини тўлдириб ўтиришган экан. Болакайлар ўринларидан туриб Нормуродни қучиб олишди, қўлларидаги гулларни бериб, уни олтмиш ёши билан муборакбод этишди. Эндигина беш ёшга қадам қўйган кенжа набираси Шерхон қўлидаги суратни Нормуродга тутқазар экан:

– Бобожон, мен сизни мана бу сурат билан табриклайман, – деди.

Нормурод набираси берган суратга узоқ тикилиб қолди. Унда шаҳар фаолларидан бири онасига самарали меҳнатлари учун фахрий ёрлиқни топшираётгани, унинг ёнида эса ҳали ўқувчилик пайтлардаги Нормурод кулиб турарди.

Сурат баҳона унинг кўз ўнгида ўтмиш хотиралари гавдаланди. Ўшанда у волидасини роса саволга тутганди.

– Ойи, бу фахрий ёрлиқни сизга нега беришди?

– Эшитдинг-ку болам, яхши ишлаганим учун тақдирлашди. Сен ҳам катта бўлиб ҳалол ишласанг, ана шундай эл эъзозига эришасан...

Нормурод ўрта мактабни аъло баҳоларга тугатиб, касб-ҳунар билим юртига чилангарликка ишга кирди. Кейинчалик, 1965 йилдан 1974 йилгача кон бошқармаси, Каттақўрғон ёғ-мой комбинатида электр устаси вазифасида фаолият кўрсатди. Шу орада Фарғона политехника институтида сиртдан таълим олди. Жамоат ишларида фаол иштирок этди.

Нормурод Шерназаровнинг изланувчанлиги, ғайрат-шижоати кўпчиликка маъқул бўлди. 1984 йили у Каттақўрғон дон маҳсулотлари корхонасига раҳбар этиб тайинланди. «Кўп йиллик тажрибага эга бўлган собиқ раҳбарлар корхонани оёққа турғизолмади-ю, у нима қила оларди», деганлар ҳам бўлди. Дарҳақиқат, ўшанда корхонада ечимини кутаётган муаммолар талайгина эди: жамоа ўртасидаги интизомсизлик, айниқса, тегирмонлардаги техника линияларининг нормал ҳолда ишлатилмаётгани янги раҳбарни ташвишга солди.

– Дон ризқ-рўзимиз, – дея сўз бошлади жамоа билан ўтказилган дастлабки йиғилишда у. – Эл дастурхонининг тўкинлиги бизнинг самарали меҳнатимизга боғлиқ. Шундай экан, техника қувватларидан унумли фойдаланиш йўлларини қидиришимиз керак. Донни етиштириб бераётган деҳқон ҳам, маҳсулотимизни харид қилаётган мижоз ҳам хафа бўлмасин.

Янги раҳбарнинг юракдан отилиб чиқаётган бу сўзлари ўтирганларга катта таъсир қилди.

– Нормурод Муродович, сиз ҳақ гапни гапирдингиз, – деди тегирмон цехининг бошлиғи Шомурод ака, – лекин цехларимиз таъмирга муҳтож. Техника ускуналари, электр линияларини қайта таъмирламасак, ишимизда унум бўлмайди. Омборхонамиз ҳам талаб даражасида эмас. Қиш, баҳор ойларида унинг томидан чакка ўтиб маҳсулотларимизнинг сифати бузилаяпти.

Нормурод Шомурод аканинг талаб ва таклифларини кундалик дафтарига ёзиб қўйди. Сўнг бош ҳисобчини ҳузурига чақирди. Корхонанинг иқтисодий кўрсаткичлари билан танишиб чиқди, таҳлил қилди. Ишчи-ходимларнинг икки ойдан буён маош олмаслик сабаблари билан қизиқди. Ҳисоб-китобларга қараганда, корхонанинг электр энергияси ва солиқ тўловларидан, хўжаликлардан қарздорлиги кўпайиб кетган. Маҳсулот олган савдо ташкилотлари эса ўз вақтида тўлов пулини корхона ҳисоб рақамига кўчиришмаган. Омборда эса зарур маҳсулотлар мижозларга етказилмай турибди.

– Нега маҳсулотлар жўнатилмаяпти? – сўради бош ҳисобчидан.

– Олишмаяпти.

– Сабаб?

– Намда қолиб сифати бузилган.

Янги раҳбар корхона фаолиятини атрофлича ўрганиб чиққач, муаммоларни бартараф этишга зўр қатъият билан киришди. Қарзга маҳсулот олган ташкилот раҳбарлари билан гаплашиб, тез орада қарзларни ундирди. Натижада ишчи-хизматчиларнинг маошлари ўз вақтида берила бошланди. Бу эса жамоа ўртасида аҳилликни мустаҳкамлади. 5 минг тонна ғаллани сиғдирадиган, тозалаб сақлайдиган омборхона, ишлаб чиқариш технологик лабораторияси, механика электр таъмирлаш устахоналари мажмуаси ишга туширилди.

...Нормурод Шерназаров кўп йиллар мобайнида Каттақўрғон «Пахтамат» корхонаси директори ўринбосари, шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи, шаҳар тадбиркорлар палатаси раиси, шаҳар маҳаллалар кенгаши раиси, меҳнат бўлими бошлиғи лавозимларида самарали фаолият кўрсатди. У қайси лавозимда ишламасин, эл-юрт ташвиши билан елиб-югурди. Фидойилиги, ташкилотчилиги ва одамларга ғамхўрлиги билан катта ҳурмат-эътиборга сазовор бўлди. Бугун у фарзандларининг меҳрибон отаси, набираларининг севимли бобоси, шогирдларининг талабчан устози. Бир сўз билан айтганда, эл-юрт учун ёниб яшаш бахтидан баҳраманд инсон.

Асқар ЖАЛИЛОВ,
«Adolat» мухбири.

ИСТАК

Баҳор келди!
Баҳорим, баҳор!
Кутган эдим интиқ-интизор,
Экин-тикин, дала, дашт, яйлов –
Соғинчини этмоқда изҳор...

Чаппор уриб гуллади боғлар,
Кўклик тақиб безанди тоғлар,
Томорқада кетмон овози,
Жўр бўлади қушларнинг “сози”.

Кўркам бўлиб ясанди роғлар,
Кўк юзидан арииди доғлар,
Осмон тиниқ, қуёш ярақлаб,
Борлиқ яшнаб – ёшарган чоғлар...

Ҳайҳот, нечун ёшармас инсон?
Йиллар сайин тилкаланар жон...
Ёшига ёш қўшилса-да гар –
Ёшарсайди ҳеч қурса бир бор..!

Замон АЛИ.

ЭЗОП

ХЎЖАЙИННИНГ ДУРУСТИ

Зиравор сотувчи эшагининг қорнини тўйдирмас экан-у, бироқ кўп ишлатаркан. Қийинчиликдан қийналган эшак Юпитерга арз қилишга мажбур бўлибди. Эшак Юпитердан ўзига бошқа хўжайин тайинлашини сўрабди.

Юпитер уни: кейин пушаймон бўлиб юрма, деб огоҳлантириб, том ёпувчига сотилишига имкон туғдирибди. Эшак том ёпувчининг қўлида оғир юкларни ташибди, ғишт заводида тинмай ишлашга мажбур бўлибди. Кўп ўтмай эшак тағин Юпитерга арз қилиб, хўжайинини алмаштиришни сўрабди. Бу илтимосни ҳам Юпитер бажарибди. Аммо бу охиргиси, дея огоҳлантириб, уни кончига сотишга буйруқ берибди.

Ўлганимдан кейин ҳам теримни шилиб, қуритиб фойдаланадиган бу хўжайнимдан кўра, оч қолдирадиган, ортиқча ишлатадиган олдинги хўжайинларим яхши эди, - дебди эшак.

Қиссадан ҳисса: бир жойда қаноат қилмаган киши бошқа жойдан бахт тополмайди.

КЎРШАПАЛАК ҚИСМАТИ

Қушлар билан йиртқичлар ўртасида низо чиқибди. Иккала томон ҳам қўшин йиғишни бошлабди. Кўршапалак қайси қўшинга қўшилишни билмай, иккиланиб қолибди. Унинг ёнгинасидан учиб ўтаётган қушлар:

– Юр бизлар билан, – дейишибди.

Аммо кўршапалак:

– Мен йиртқичман, – дебди.

Кейинроқ ини тагидан ўтиб кетаётган йиртқичлар унга қараб:

– Юр, бизга қўшил, – дейишибди.

– Мен қушман – дебди кўршапалак.

Хайриятки, охирги лаҳзада тарафлар муросага келишиб, уруш бўлмабди. Шунда кўршапалак қушларнинг олдига бориб, ўзини ҳам давраларига, хурсандчиликларига қўшишларини сўрабди. Аммо қушлар унга тескари бурилиб, учиб кетишибди. Кейин кўршапалак йиртқичларнинг ёнига борибди, бироқ тезда ортга чекинишга мажбур бўлибди. Чунки улар кўршапалакни бурда-бурда қилишлари мумкин экан.

Қиссадан ҳисса: беқарор кишининг дўсти ҳам бўлмайди.

Бу қизиқ

ЙЎЛБАРС ГЎШТИ ЕЙИЛМАЙДИ

Камбоджа халқи учун ҳамиша истеъмолда бўлиб келган йўлбарслар ва айиқларни ейиш ҳукуматнинг махсус фармони билан маън этилди. Сабаби, Камбоджа аҳолиси юқорида айтиб ўтилганидан ташқари, яна кўплаб қуш ва ҳайвонларни ҳам истеъмол қилишни хуш кўрадилар.

Албатта бунга Камбоджа табиатни муҳофаза қилиш жамияти бефарқ қараб туролмади. Чунки, бу ерда 1300 турдан зиёд ҳайвонлар бўлиб, аҳолининг гўштга ўчлиги сабабли, улар қирилиб кетмоқда.

– Биз одамларни доимо ҳайвонларни муҳофаза қилиб, келажак авлодларга ҳам уларни сақлаб қолишни тарғиб этиб келганмиз, лекин бу яхши натижаларни бермади. Шунинг учун биз давлат миқёсида таъқиқловчи қонун чиқаришга мажбур бўлдик, — дейди Пномпень шаҳар губернатори.

Эндиликда шаҳар ресторанларида бу ҳайвонлар гўштидан таомлар тайёрлаш маън қилинди.

Салоҳиддин СИРОЖ.

ADOLAT
ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА
МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СДП СИЁСИЙ КЕНГАШИ
www.adolat_gazeta.uz

Бош муҳаррир
Худоёр МАМАТОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган

Телефонлар: қабулхона – 236-53-14; 233-40-86 (факс); котибият – 233-41-89; «Партия ҳаёти ва сиёсат» бўлими – 236-55-64

Манзил: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳрир ҳайъати
Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Исмоил САИФНАЗАРОВ, Алишер МЎМИНОВ, Жуманиёз АЛИБЕКОВ, Жовлатхон ИНОҒОМОВ, Зуҳра БОТИРОВА, Иқбол МИРЗО, Муҳаммад АЛИ, Мамазоир ХЎЖАМБЕРДИЕВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Равшан ҲАЙДАРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Собир ТУРСУНОВ, Светлана ОРТИҚОВА, Талъат МУРОДОВ.

Нашр учун масъул
Холтўра ШАФОАТОВ
(Бош муҳаррир биринчи ўринбосари)

• «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t – Тижорат мақолалар белгиси.

Нашр индекси – 100

Навбатчи муҳаррир – Беҳбуд БОТИРОВ
Навбатчи – Фарҳод ЭСОНОВ

«Шарқ» НМАК босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Буюртма Г – 100. Ҳажми – 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2. Адади – 4227. Босишга топшириш вақти – 21.00. Босишга топширилди – 23.00